

4. Η Γλυπτική και η Ζωγραφική των κλασικών χρόνων

Απαντήσεις ερωτήσεων Ιστορίας Α΄ Γυμνασίου

Οι Τέχνες και τα Γράμματα την Κλασική Εποχή

σχ. βιβλίο (σελ. 115)

Απαντήσεις στις ερωτήσεις Ιστορίας Α΄ Γυμνασίου (σ. 115)

Οι Τέχνες Και Τα Γράμματα Την Κλασική Εποχή

4. Η Γλυπτική Και Η Ζωγραφική Των Κλασικών Χρόνων

Ερώτηση 1

Να συγκρίνετε: α) το άγαλμα ενός κούρου με το άγαλμα του Διαδούμενου του Πολύκλειτου, β) το άγαλμα μιας κόρης με το άγαλμα της Καρυάτιδας του Ερεχθείου, γ) το άγαλμα της Καρυάτιδας με το άγαλμα της Νίκης του Παιωνίου.

Απάντηση

α) Ο κούρος χαρακτηρίζεται από μια συγκρατημένη στατικότητα στην κίνηση. Απουσιάζει η φυσικότητα και η αίσθηση της αληθοφάνειας, όπως στο Διαδούμενο. Οι αναλογίες του σώματος του Διαδουμένου είναι πολύ καλύτερες από τις αναλογίες ενός κούρου. Στον κούρο υπάρχουν πολλά γραμμικά στοιχεία ενώ ο Διαδούμενος χαρακτηρίζεται από πλαστικότητα και φυσικές σωματικές αναλογίες. Το πρόσωπο ενός κούρου είναι και αυτό γραμμικό, ανέκφραστο, ειδικά στα μάτια, που είναι ψυχρά, απόμακρα. Στην περίπτωση του Διαδούμενου το κεφάλι γέρνει ελαφριά προς τα αριστερά, τα μάτια τονίζουν τη γαλήνη και την εξιδανίκευση της μορφής. Τα μαλλιά του κούρου είναι στιλιζαρισμένα, ενώ του Διαδούμενου φυσικά, σε καλούν να τα αγγίξεις.

β) Η κόρη απλά υπάρχει στο χώρο. Η Καρυάτιδα βρίσκεται σε όρθια στάση, υπάρχει όμως μέσα της η αίσθηση της κίνησης. Τα μαλλιά της είναι στιλιζαρισμένα. Δε μας δίνουν την αίσθηση του φυσικού, του πλαστικού, όπως στην Καρυάτιδα. Το φόρεμα της κόρης είναι περισσότερο γραμμικό, δε δίνει την αίσθηση της κίνησης και της φυσικότητας. Είναι περισσότερο άτεχνο και στατικό. Αντίθετα, το φόρεμα της Καρυάτιδας χαρακτηρίζεται από αρμονία. Οι πτυχές πέφτουν φυσικά και αρμονικά, είναι πολύ περισσότερο απτές και τρισδιάστατες. Βρίσκονται σε αρμονική συνοχή και εσωτερική σύνδεση με την ηρεμία της μορφής.

γ) Η Νίκη παριστάνεται τη στιγμή που ετοιμάζεται να προσγειωθεί. Στα πόδια παριστάνεται αετός με ανοιγμένα φτερά. Το γλυπτό χαρακτηρίζεται από την έντονη και ζωηρή κίνηση. Η θεά μοιάζει σαν αληθινή. Αντίθετα, η Καρυάτιδα είναι πολύ περισσότερο ακίνητη, έστω κι αν υπάρχει η προβολή του αριστερού ποδιού, μια υποψία κίνησης. Το φόρεμα στην Καρυάτιδα πέφτει αρμονικά. Στη Νίκη χαρακτηρίζεται από έντονη και ζωηρή κίνηση προς τα πίσω. Οι πτυχές είναι πολύ έντονες, το ρούχο ανεμίζει στον αέρα. Η πλαστικότητα της μορφής και του ρούχου είναι έντονα.

Ερώτηση 2

Να αναζητήσετε παραστάσεις αρχαίων αγγείων με σκηνές από τη θρησκευτική και καθημερινή ζωή καθώς και από τη μυθολογία. Να περιγραφούν και να συζητηθούν σε σχέση με αντίστοιχες σκηνές της σύγχρονης ζωής.

Απάντηση

Σκηνή από ερυθρόμορφο κρατήρα που παριστάνει σκηνή από τα Μικρά Διονύσια. Τρεις νέοι κινούνται εύθυμα από αριστερά προς τα δεξιά. Ο πρώτος και ο τρίτος κρατάνε μεγάλα πιθάρια, τα οποία είναι γεμάτα κρασί. Η διάθεσή τους είναι χαρούμενη. Αττική ερυθρόμορφη υδρία. Αποτελείται από τέσσερις κεντρικές μορφές. Η αριστερή μορφή είναι δάσκαλος μουσικής. Κοιτάζει προς τα δεξιά, προς ένα νεαρό. Ο νεαρός στέκεται όρθιος. Δεξιά του βρίσκεται άλλη μια καθιστή μορφή. Κοιτάει προς το νεαρό. Στη δεξιά πλευρά βρίσκεται ο παιδαγωγός, δούλος συνήθως που στέκεται όρθιος κρατώντας ραβδί και κοιτάει όλους τους υπόλοιπους. Σκηνή από γυναικωνίτη, ερυθρόμορφη πυξίδα. Στο κέντρο βρίσκεται γυναίκα του σπιτιού, η οικοδέσποινα. Κάθεται σε καρέκλα. Στο δεξί της χέρι κρατάει καθρέφτη και περιποιείται τα μαλλιά της. Στρέφει το κεφάλι προς το θεατή. Αριστερά φαίνεται μια ανοιχτή πόρτα. Δεξιά υπάρχει όρθια δούλα η οποία κοιτάει προς την κεντρική

μορφή. Μελανόμορφος αμφορέας του αγγειοπλάστη και ζωγράφου Εξηκία (530 π.Χ.). Αριστερά εικονίζεται ο καθιστός Αχιλλέας να παίζει κάποιο παιχνίδι επιτραπέζιο με τον επίσης καθιστό Αίαντα. Στη μέση βρίσκεται μικρό τραπέζι. Ο Αχιλλέας φοράει κνημίδες και περικεφαλαία. Αριστερά και δεξιά από τις μορφές βρίσκονται τέσσερα ακόντια. Ερυθρόμορφος κρατήρας (480 π.Χ.). Αριστερά εικονίζεται ο Ποσειδώνας με μακριά μαλλιά (βοστρίχους). Κρατάει τρίαινα. Ετοιμάζεται να χτυπήσει το γίγαντα Εφιάλτη κατά τη Γιγαντομαχία. Ο Εφιάλτης είναι γονατιστός, φοράει κράνος και κρατάει σπαθί, προσπαθώντας να τον αποκρούσει. Οι θρησκευτικές και οι καθημερινές σκηνές δε διαφέρουν πολύ από αντίστοιχες καθημερινές σκηνές. Η σκηνή από τα Διονύσια θα μπορούσε να αναφέρεται σε κάποια χριστιανική γιορτή. Το ίδιο και η σκηνή από το γυναικωνίτη. Θα μπορούσε να αφορά (στα βασικά σημεία) στην αποτύπωση του καλλωπισμού μιας σύγχρονης γυναίκας. Η αποτύπωση των μυθολογικών σκηνών παραπέμπει στην παρουσία φανταστικών σκηνών (φωτογραφίες από βιβλία επιστημονικής φαντασίας κτλ.). Οι καθημερινές εκδηλώσεις των ανθρώπων μέσα στους αιώνες παραμένουν οι ίδιες στη βάση τους, όσο και αν η ανάπτυξη της τεχνολογίας και οι γενικότερες συνθήκες έχουν διαφοροποιήσει πολύ τη σύγχρονη ζωή σε σχέση με την αρχαιότητα. Ο άνθρωπος πάντα θα ασχολείται με τη θρησκεία, με την καθημερινότητα και με το φανταστικό.

Επιμέλεια: Ειρήνη Καραγεώργου - Φιλολόγος

...Πράξεις Παιδείας!